

عنوان مقاله:

دیپلماسی هوشمندانه و واکاوی ابعاد حاکمیت زیست محیطی در پرتو نظام حاکم بر دریاچه خزر

محل انتشار:

اولین همایش ملی فرصت ها و چالش های پیش روی دریای خزر (با تکیه بر رژیم حقوقی، سیاسی و امنیتی، شیلات و محیط زیست، اقتصادی) (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

سبحان طبیبی - پژوهشگر حقوق بین الملل و دکترای حقوق محیط زیست، مدرس دانشگاه علوم و تحقیقات تهران

مهدیه نعمتی - دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق محیط زیست دانشگاه علوم و تحقیقات تهران

خلاصه مقاله:

دیپلماسی هوشمندانه به معنای بهره برداری مناسب مجریان سیاست خارجی دولت ها از فرصت ها و ظرفیت های متنوع کشورشان که شامل منابع مادی و معنوی میباشد برای نیل به اهداف ملی و توسعه به کار میبرند می باشد. همکاری های دیپلماتیک در سالهای اخیر نسبت به سالیان قبل از تنوع بیشتری برخوردار شده است که یکی از نمونه های بارز آن را میتوان در سیر تحول رژیم حقوقی دریای خزر مشاهده کرد. یکی از ابعاد این تحول مربوط به ادغام روش های سنتی دیپلماسی چند جانبه با الگوی دیپلماسی هوشمندانه در حوزه های مختلف ژئوپولیتیک است. در سیاست جمهوری اسلامی ایران و کشورهای حوزه خزر به واسطه پیچیدگیهای منحصر به فرد، یکی از مهمترین مناطقی است که ضرورت اجراییسازی صحیح روشهای هوشمندانه دیپلماتیک برای کسب منافع ملی را در خود دارا است. از سوی دیگر دریای خزر به عنوان بزرگترین دریاچه جهان دارای منابع ارزشمند انرژی و اکوسیستم زیست محیطی بسیار متنوع است پس از فروپاشی شوروی و تقسیم شدن شوروی به جمهوریهای مستقل، دریای خزر دچار مشکلات شدید زیست محیطی شده به گونه ای که آلودگیهای نفتی و آلودگیهای صنعتی و غیر صنعتی دریای خزر موجب کاهش شدید تنوع زیست محیطی و نابودی بسیاری از زیستبومهای این دریا شده است با توجه به این موارد تاکنون ایران اقدامات زیادی را برای حل مشکلات زیست محیطی دریای خزر انجام داده است که میتوان به کمیسیون منابع زنده دریای خزر، برنامه زیست محیطی دریای خزر و کنوانسیون زیست محیطی تهران اشاره کرد که همگی با همکاری سازمانهای مردمنهاد و بین المللی بودهاند. با این حال مشکلات زیست محیطی دریای خزر بطور کامل برطرف نشده است و کشورهای ساحلی دریای خزر تاکنون تمام توافقات تصویب شده بر سر آلودگیهای دریای خزر را به تصویب و اجرا نرساندهاند و مشکلات رژیم حقوقی همچنان یکی از مانعهای اصلی بر سر دیپلماسی زیست محیطی ایران در دریای خزر میباشد. این مقاله به تبیین مهمترین عناصر و مولفه های مفهوم دیپلماسی هوشمندانه و بایسته های اجرای آن در ژئوپولیتیک خزر میپردازد و با رویکردی ترکیبی ضمن بررسی پیشینه تاریخی رژیم حقوقی دریای خزر و تبیین روندهای موجود در ژئوپولیتیک حوزه خزر با توجه به حفاظت زیست محیطی این دریاچه به دنبال پاسخ به این سوال است که استفاده صحیح از دیپلماسی هوشمندانه توسط دستگاه سیاست خارجی چگونه بر مدیریت مسایل حقوقی و زیست محیطی دریای خزر موثر واقع خواهد شد.

کلمات کلیدی:

دیپلماسی هوشمندانه، رژیم حقوقی، رژیم حقوقی دریای خزر، دیپلماسی زیست محیطی، ژئوپولیتیک خزر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/973899>

